

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a Mgr. Vojtěcha Salamánka ve věci

žalobce: **T. F.**, narozen X
t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Bělušice
sídlem Bělušice 66, 435 26 Bělušice
zastoupen advokátem JUDr. Prokopem Benešem
sídlem Antala Staška 510/38, 140 00 Praha 4

proti
žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Bělušice**
sídlem Bělušice 66, 435 26 Bělušice

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím ve vyřazení žalobce z pracoviště vnitřního provozu – příjem vězňů uskutečněném dne 14. (15.) 8. 2025

takto:

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Ústí nad Labem byla dne 9. 10. 2025 doručena žalobcova žaloba směřující proti shora označenému zásahu žalované.
2. Před vlastním projednáním věci je soud vždy povinen zkoumat, zda jsou splněny podmínky řízení a zda je žaloba přípustná.
3. Podle § 85 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *žaloba je nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.*
4. Soud si je vědom, že žalobce v žalobě požadoval pouhé určení, že zásah je nezákonný. Pro zodpovězení otázky, zda bylo pro přípustnost konkrétní zásahové žaloby nezbytné vyčerpat před jejím podáním bezvýsledně jiné prostředky ochrany či nápravy, je však rozhodující povaha žalobou vymezeného zásahu, nikoli jenom to, zda žalobce požaduje pouze vyslovení nezákonnosti zásahu. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu totiž ve svém rozsudku ze dne 26. 3. 2021, č. j. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS, konstatoval: *„To samozřejmě neznámá, že by žalobce měl (nezávisle na tom, proti čemu se žalobou brání) možnost volby, zda užít žalobu čistě deklaratorní, či naopak záporní (zdržovací). Brání-li se žalobce před trvajícím zásahem, nemůže volit žalobu deklaratorní (a tím obejít příkaz zákona uplatnit nejprve jiné právní prostředky ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. [...]). Soud si proto ve sporných případech musí nejprve ujasnit, a to ve spolupráci se žalobcem (§ 36 odst. 1 věta druhá*

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

s. ř. s.), zda projednávaná žaloba je „zápůrčí“, tj. směřuje proti zásahu, který doposud nebyl ukončen, anebo „určovací“, tedy směřuje proti zásahu, který již ukončen byl. Zatímco u určovací žaloby nezkoumá, zda se žalobce ochrany před zásahem či jiné formy nápravy mohl domáhat jinými právními prostředky, u zápůrčí žaloby takové zkoumání provést musí.“

5. V nyní řešené věci je zřejmé, že se žalobce brání proti zásahu žalované, jehož důsledky trvají. Žalovaná totiž podle žalobních tvrzení dne 14. nebo 15. 8. 2025 vyřadila žalobce z práce na pracovišti Vnitřní provoz – příjem vězňů a tento stav ke dni podání žaloby trval. Pro přípustnost takové zásahové žaloby je nezbytné, aby žalobce (nehledě na to, že se žalobním návrhem domáhá výslovně pouze určení nezákonnosti zásahu) před jejím podáním bezvýsledně vyčerpal ve smyslu § 85 s. ř. s. *jiné prostředky ochrany nebo nápravy*.
6. Jiným prostředkem ochrany nebo nápravy, jež vězni poskytuje právní řád, a který lze bezesporu uplatnit i v žalobcově případě, je žádost odsouzeného u příslušného státního zastupitelství o dozor podle § 16a odst. 5 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o státním zastupitelství“) a následná žádost odsouzeného o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 16a odst. 7 téhož zákona.
7. Také Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020-36, vyslovil, že „podání odsouzeného žádající příslušné státní zastupitelství o dozor (§ 16a odst. 5 zákona [...] o státním zastupitelství) a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (§ 16a odst. 7 téhož zákona) představují právní prostředky ochrany nebo nápravy, které je nutno vyčerpat před podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu ve smyslu § 85 s. ř. s.“.
8. Současně soud připomíná, že podle § 78 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů *dozor nad dodržováním právních předpisů při výkonu trestu provádí krajské státní zastupitelství, v jehož obvodu se trest vykonává*; tj. v nyní řešené věci Krajské státní zastupitelství v Ústí nad Labem. Žalobce tak měl žádost o dozor ve smyslu § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství adresovat právě Krajskému státnímu zastupitelství v Ústí nad Labem. Nejbližší vyšším státním zastupitelstvím, na které se měl žalobce obrátit se žádostí podle § 16a odst. 7 zákona o státním zastupitelství, je pak Vrchní státní zastupitelství v Praze.
9. Z obsahu žaloby nevyplývalo, že by žalobce shora uvedené prostředky ochrany či nápravy bezvýsledně vyčerpal. Soud jej proto usnesením ze dne 3. 11. 2025, č. j. 141 A 47/2025-13, vyzval, aby žalobu doplnil o tvrzení, zda ohledně vyřazení z práce na pracovišti Vnitřní provoz – příjem vězňů uskutečněném dne 14. 8. 2025 podal před podáním žaloby (tj. před 9. 10. 2025) jednak žádost u příslušného státního zastupitelství o dozor podle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství a jednak žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství podle § 16a odst. 7 téhož zákona, jakým způsobem (formou) a kdy tato svá práva uplatnil a jak bylo s takovými žádostmi naloženo. Současně soud žalobce poučil o tom, že nevyhoví-li výzvě řádně a včas, soud jeho žalobu odmítne pro nepřípustnost podle § 85 s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) téhož zákona. Toto usnesení bylo žalobcovu zástupci doručeno dne 4. 11. 2025.
10. V podání ze dne 13. 11. 2025 žalobce uvedl, že před podáním žaloby podal dne 19. 9. 2025 podnět k Okresnímu státnímu zastupitelství v Mostě a žádost o zjednání nápravy. Pokud mělo být k řešení podnětu podle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství příslušné Krajské státní zastupitelství v Ústí nad Labem, mělo mu podle žalobce Okresní státní

zastupitelství v Mostě tento podnět postoupit. Doplnil, že některý den v období mezi 29. 9. 2025 a 9. 10. 2025 projednával své znovuzařazení na pracoviště s příslušným státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem JUDr. M. B. Ten však žalobcovu žádost nevyslyšel. Tuto ústní žádost lze podle žalobce posoudit jako žádost podle § 16a odst. 7 zákona o státním zastupitelství.

11. Žalobce poté v podání ze dne 21. 11. 2025 doplnil, že mu JUDr. M. B. k jeho dotazu na možné další kroky v obraně proti vyřazení z pracoviště sdělil, že mu žádné kroky nepomůžou, protože není agenturním zaměstnancem.
12. Soud shledal, že i kdyby bylo možné žalobcovo jednání se státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem vyhodnotit jako žádost o dozor ve smyslu § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství, žalobce netvrdil ani neprokázal, že by v souladu s § 16a odst. 7 téhož zákona uplatnil u Vrchního státního zastupitelství v Praze žádost o přezkoumání způsobu vyřízení této své předchozí žádosti podle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství. Komunikaci s JUDr. M. B., který je státním zástupcem Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem, nelze v žádném případě považovat za žádost ve smyslu § 16a odst. 7 zákona o státním zastupitelství, jak se mylně domnívá žalobce. Taková žádost by totiž měla směřovat právě proti výsledkům této komunikace.
13. Namítá-li žalobce, že k odmítnutí soudní ochrany by měl soud přistupovat nanejvýš zdrženlivě, soud zdůrazňuje, že stále je třeba mít na paměti, že žaloba může být věcně projednána jen v případě, že je přípustná. Ostatně i Nejvyšší správní soud v žalobcem citovaném rozsudku ze dne 1. 10. 2021, č. j. 8 As 36/2021-53, dodal, že „*se ve světle své nedávné judikatury (viz rozsudky ze dne 24. 3. 2021, č. j. 10 As 350/2020-36, a ze dne 29. 7. 2021, č. j. 9 As 90/2021-42) zabýval také tím, zda stěžovatel vyčerpal v souladu s § 85 s. ř. s. dostupné prostředky ochrany, konkrétně stížnost ke státnímu zástupci podle § 16a zákona [...] o státním zastupitelství. Pokud by tak neučinil, bylo by namístě, aby krajský soud žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jelikož by byla nepřipustná podle § 85 s. ř. s.*“.
14. V nyní řešené věci žaloba přípustná není, neboť žalobce přinejmenším nepodal u Vrchního státního zastupitelství v Praze žádost o přezkoumání způsobu vyřízení svého předchozího podnětu podle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství, tedy nevyčerpal jiný prostředek ochrany či nápravy upravený v § 16a odst. 7 téhož zákona. Odmítnutí žaloby je tak plně v souladu s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Skutečnost, že jiné krajské soudy posuzují přípustnost žaloby jinak, zdejší soud nijak nezavazuje, ani žalobci nezakládá legitimní očekávání, že zdejší soud bude postupovat shodně (navíc v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu).
15. Podmínka bezvýsledného vyčerpání jiných prostředků ochrany či nápravy by měla být splněna již v okamžiku podání žaloby. Soud proto neshledal důvod k přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s., jak požadoval žalobce. Ostatně žalobci nic nebrání v tom, aby po bezvýsledném vyčerpání výše uvedených prostředků ochrany či nápravy podal žalobu znovu.
16. Vycházeje z těchto úvah soud konstatuje, že žalobce nevyčerpal jiné prostředky ochrany či nápravy. Podaná žaloba je tak podle § 85 s. ř. s. nepřipustná. Soud proto podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobu odmítl.
17. Z důvodu odmítnutí žaloby soud současně v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 1. prosince 2025

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v. r.
předseda senátu